

Lieta C-401/23

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2023. gada 30. jūnijs

Iesniedzējtiesa:

Tribunal Judiciaire de Metz (Francija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 26. maijs

Prasītājs:

Caisse autonome de retraite des chirurgiens-dentistes et des sages-femmes (CARCDSF)

Atbildētājs:

E... D....

**LŪGUMS EIROPAS SAVIENĪBAS TIESAI SNIEGT PREJUDICIĀLU
NOLĒMUMU**

2023. gada 26. maijā

Iesniedzējtiesa:

Tribunal judiciaire de METZ (Mecas tiesa, Francija), sociālais centrs [...]

Piedaloties:

Prasītājs: *CAISSE AUTONOME DE RETRAITE DES CHIRURGIENS-DENTISTES et des SAGES-FEMMES (CARCDSF)* (Zobārstu-ķirurgu un vecmāšu autonomas pensiju fonds)- [...] PARĪZE [...]

Atbildētājs: E... D... k-gs, ar dzīvesvietu Mozelē [...]

1 Strīda faktiskie apstākļi

1.1. E... D... k-gs strādā par zobārstu-ķirurgu Francijas teritorijā, Mozelē [...].

- 1.2. Tādējādi saskaņā ar *code de la sécurité sociale* [Sociālā nodrošinājuma kodeksa] L. 111-1. panta noteikumiem viņam ir pienākums kļūt par *CARCD SF* biedru un veikt tajā iemaksas saistībā ar sociālās nodrošināšanas pensiju sistēmu.
- 1.3. E... D... k-gs apstrīd šo pienākumu un nav veicis obligātās iemaksas par 2019. un 2020. gadu.
- 1.4. *CARCD SF* izdeva brīdinājumus samaksāt summas, kas atbilst apdrošināšanas pienākumam, kam sekoja divi izpildu rīkojumi attiecībā uz E... D... k-gu.
- 1.5. E... D... k-gs iesniedza iebildumus pret šīm prasībām un vērsās šajā tiesā ar savu pārsūdzību.
- 1.6. E... D... k-gs apgalvo, ka viņam piemērojamie valsts tiesību akti ir pretrunā Savienības tiesībām pakalpojumu sniegšanas brīvības kontekstā, un lūdz *tribunal* vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar prejudiciāliem jautājumiem.

2 Strīdam piemērojamās tiesību normas

2.1. LESD 56. panta [pirmā un otrā daļa], kurā ir paredzēts [..]: *Kā paredz šē turpmāk izklāstītie noteikumi, Savienībā aizliedz pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumus to dalībvalstu pilsoņiem, kas veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, bet sniedz pakalpojumus citas dalībvalsts personai. Eiropas Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru šo nodaļu var attiecināt arī uz trešo valstu pilsoņiem, kas sniedz pakalpojumus un veic uzņēmējdarbību Savienības dalībvalstīs.*

2.2. Sociālā nodrošinājuma kodeksa L. 111-1. pantā ir noteikts:

Sociālā nodrošinājuma pamatā ir valsts solidaritātes princips.

Ikvienai personai, kas pastāvīgi un regulāri strādā vai dzīvo Francijā, tas nodrošina apdrošināšanu slimības, maternitātes un paternitātes izdevumu segšanai, kā arī ģimenes un patstāvīgas dzīves izdevumu segšanai.

Tas garantē darba ņēmējiem aizsardzību pret jebkādu risku, kas var samazināt vai likvidēt viņu ienākumus. Šo garantiju īsteno, iesaistot attiecīgās personas vienā vai vairākās obligātajās sistēmās.

Tā nodrošina veselības aprūpes izdevumu, patstāvīgas dzīves atbalsta izmaksu segšanu, sociālās apdrošināšanas pabalstu, jo īpaši vecuma pabalstu, pabalstu saistībā ar nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām nodrošināšanu un ģimenes pabalstu nodrošināšanu šā kodeksa darbības jomā, ievērojot starptautisko līgumu noteikumus un Eiropas regulu noteikumus.

3 Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu PAMATOJUMS

- 3.1.** Sociālā nodrošinājuma – šajā gadījumā pensiju un pensiju sistēmu – darbības organizēšana saskaņā ar LESD 153. pantu ir Eiropas Savienības dalībvalstu kompetencē, tāpēc Francijas valsts savos tiesību aktos var paredzēt noteikumus par šo sistēmu darbību un it īpaši jautājumu par attiecīgo personu dalību, no kā izriet pienākums veikt iemaksas.
- 3.2.** Tomēr šai kompetencei, kas piešķirta dalībvalstīm, ir jāatbilst Savienības tiesībām, tostarp LESD 56.-62. pantā paredzētajam pakalpojumu sniegšanas brīvības principam.
- 3.3.** Sociālā nodrošinājuma kodeksa L. 111-1. pantā paredzētais pienākums pievienoties un veikt iemaksas, šajā gadījumā *CARCDSF* pārvaldītajā pensiju sistēmā, ir atkāpe no LESD 56.-62. pantā paredzētās pakalpojumu sniegšanas brīvības, jo ar to iemaksu veicējam tiek liegta iespēja izvēlēties citu līdzvērtīgu vai viņa situācijai labāk piemērotu pakalpojumu.
- 3.4.** Šai valsts tiesību normai, kas ierobežo noteikto Savienības tiesību principu, ir jābūt primāram vispārējo interešu apsvērumam saskaņā ar kritērijiem, kurus Tiesa ir izstrādājusi savā judikatūrā. No tās izriet, ka norma jākvalificē kā leģitīma un pietiekami atbilstoša, lai sasniegtu mērķi, kas šajā gadījumā ir pensiju sistēmas finansiālais līdzsvars, rīkojoties saskaņoti un sistemātiski un, visbeidzot, izmantojot stingrus līdzekļus, kas nepieciešami šā mērķa sasniegšanai.
- 3.5.** E... D... k-gam ir tiesības apstrīdēt pret viņu vērsto valsts tiesību aktu atbilstību Savienības tiesībām, šajā gadījumā – pienākuma veikt iemaksas noteiktā un obligātā fondā *CARCDSF* saskaņā ar Sociālā nodrošinājuma kodeksa L. 111-1. pantu atbilstību Savienības tiesībām.
- 3.6.** [LES 19. panta 3. punkts] un LESD 267. pants paredz iespēju valstu tiesām attiecībā uz valstī iekšēji izskatāmiem lēmumiem uzdot Tiesai prejudiciālus jautājumus par Savienības iestāžu struktūru, biroju vai aģentūru pieņemto aktu interpretāciju vai spēkā esamību.
- 3.7.** *Tribunal* nav zināms, ka pastāv Tiesas judikatūra, kurā tiktu atbildēts uz jautājumu par valsts tiesību aktos noteiktā pienākuma pievienoties un veikt iemaksas Francijas pensiju sistēmā atbilstību Savienības tiesībās paredzētajai pakalpojumu sniegšanas brīvībai, ņemot vērā [ED] k-ga sūdzību par attiecīgās sistēmas deficīta situācijas turpināšanos. *CARCDSF* neatsaucas uz nevienu(-iem) EST nolēmumu(-iem) šajā sakarā.
- 3.8.** E... D... k-ga iebildumi [...] pret pienākumu pievienoties un veikt iemaksas, apgalvojot, ka tas nav spēkā saskaņā ar Savienības tiesībām, kurās paredzēta pakalpojumu sniegšanas brīvība, ir tādi, kas var atrisināt strīdu, ko veido ieinteresētās personas iebildumi pret diviem rīkojumiem, kuros prasīts veikt iemaksas obligātajā pensiju sistēmā par 2019. un 2020. kalendāro gadu.

- 3.9.** Šajā lietā aplūkotā ierobežojošā pasākuma pamatā ir nepieciešamība panākt sociālā nodrošinājuma sistēmu – šajā gadījumā pensiju sistēmu – finansiālo līdzsvaru, un šis mērķis ir kopīgs gan valsts tiesību aktiem, gan Eiropas Savienības tiesībām.
- 3.10.** Šis mērķis netiek sasniegts, jo deficīts atkārtojas ilgstošā laika posmā un tiek izmantoti pastāvīgi atjaunoti pagaidu pasākumi, kā 1996. gadā izveidojot sociālā parāda amortizācijas fondu (*CADES*), kas ir atbildīgs par aizņemšanos starptautiskajos kapitāla tirgos un kas garantē šos aizņēmumus no līdzekļiem, kas nav sociālās apdrošināšanas iemaksas [lai izturētu] tam nodoto sociālā parāda slogu, galvenokārt izmantojot iemaksas sociālā parāda atmaksai (*CRDS*) un daļu no vispārējās sociālās apdrošināšanas iemaksām (*CSG*). Sākotnēji bija plānots, ka *CADES* savu misiju pabeigs 2009. gadā, bet pašlaik tas turpina darbu, kurš, paredzams, noslēgsies 2033. gadā. 2022. gada beigās neatmaksātā parāda summa sasniedza 136 mljrd. euro, un šis skaitlis nepārtraukti pieaug, tostarp ievērojami augstāku procentu likmju apstākļos.
- 3.11.** Tāpēc jākonstatē, ka ilgā laika posmā, sākot vismaz no 1996. gada līdz šim brīdim un perspektīvā līdz 2033. gadam, dalības un iemaksu obligātums nav pietiekams, lai sasniegtu plānoto mērķi panākt sociālo kontu finansiālo līdzsvaru. Šī obligātā dalības un iemaksu sistēma ierobežo Savienības tiesības, kurās ir paredzēta pakalpojumu sniegšanas brīvība, un šīs atkāpes pamatojums balstās uz mērķi, kas atkārtoti netiek sasniegts.
- 3.12.** Līdz ar to ir jāatzīst, ka E... D... k-ga – kurš apstrīd neiespējamību izmantot citu sistēmu pēc savas izvēles, lai saņemtu vecuma pensiju – uzdotais jautājums ir būtisks un ka līdz ar to pastāv šaubas par valsts sistēmas atbilstību Savienības tiesībām attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas brīvību, un tāpēc ir nepieciešama Tiesas interpretācija prejudiciālā nolēmuma veidā.
- 3.13.** No četriem prejudiciālajiem jautājumiem, kurus E... D... k-gs lūdz *tribunal* uzdot Tiesai, nozīme ir tikai diviem jautājumiem [...]. Jautājumi, kas attiecas uz tiesiskumu un nepieciešamā un vismazāk ierobežojošā pasākuma jēdzienu, neietilpst lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu tvērumā.
- 3.14.** Turpmāk izklāstītais lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir izteikts jaunā redakcijā [...].
- 3.15.** [...] [*omissis*: detalizēta informācija par procesu]

4 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Tribunal lūdz Tiesu atbildēt uz šādu jautājumu:

Vai LESD 56. pants, kurā ir paredzēta pakalpojumu sniegšanas brīvība, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts code de la sécurité sociale [Sociālā nodrošinājuma kodeksa] L. 111-1. pantā paredzētais pienākums piedalīties un

veikt iemaksas valsts sociālā nodrošinājuma sistēmā, kas šajā gadījumā attiecas uz CARCDSF vecuma apdrošināšanas sistēmu, ņemot vērā saskaņotības kritēriju, no vienas puses, un sistemātiskuma kritēriju, no otras puses, ciktāl ierobežojošais valsts pasākums ir vērsts uz sociālās nodrošināšanas sistēmas finansiālā līdzsvara saglabāšanu un garantēšanu, bet nekad to nesasniedz, kā arī organizē atkārtota deficīta pārvaldību?

[..]

DARBA VERSIJA